

ОПШТИНА КАРПОШ

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОГРАМАТА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ
И НА КОМИСИЈАТА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ**

СКОПЈЕ, Декември 2018 година

Подготвил:

Маја Филипчева

Заменик Координатор од општинска администрација
за еднакви можности помеѓу жените и мажите

Пред започнување на реализацијата на Програмата за еднакви можности на мажите и жените донесена во Декември 2017 година од страна на Советот на Општина Карпош, посетивме низа обуки кои се организирани од страна на Министерството за Труд и социјална политика – Сектор за еднакви можности, ЗЕЛС, Македонско женско лоби и други соодветни тела и институции. Во изминатиот период посетени се следните обуки:

1. ОБУКА ЗА РОДОВО ОДГОВОРНИ ПОЛИТИКИ И БУЏЕТ

Во рамки на проектот „Развивање на фискалните капацитети во насока на подготовка на родово одговорни политики и буџет на локално ниво“ од ЗЕЛС беше организирана еднодневна обука за родово одговорни политики и буџет, **на 11 мај, во ЗЕЛС - Тренинг Центарот.**

На оваа обука присуствуваа заменик координаторот за родова еднаквост од општина Карпош **Маја Филипчева** и Претседателот на Комисијата за еднакви можности **Билјана Костова.**

На обуката беа презентирани програмите за **Родово одговорни политики и тоа :**

1. Национални политики за родова рамноправност
2. Влезни точки за вклучување на родовите аспекти во локалните политики
3. Кои прашања треба да ги поставиме како советници кога носиме одлуки за да воведеме родова перспектива во локалните политики и буџети?
4. Што е родово одговорно буџетирање, зошто е особено значајно?
5. Што може да постигнеме со родово одговорно буџетирање?
6. Воведување на родова перспектива во буџетскиот циклус
7. Што е родово статистика?
8. Што се родови индикатори?

2. ЗАСТАПУВАЊЕ НА РОДОВО ИНКЛУЗИВНИ ЛОКАЛНИ БУЏЕТИ

На оваа презентација беше споделена публикацијата **[„Третманот на родот во општинските програми и буџети-Сумарен извештај од следење во општините Струмица, Кавадарци, Радовиш, Центар и Карпош“](#)** подготвена од Здружението за унапредување на родовата еднаквост „Акција Здруженска“ Скопје а која е предвидена во рамки на проектот. На презентацијата присуствуваа координаторот за еднакви можности Евантија Стојановска и Претседателот на Комисијата за еднакви можности Билјана Костова како и дел од советниците на општина Карпош. Во оваа публикација се поместени збирните наоди од мониторингот на процесот на програмирање и буџетирање за 2018 во општините Струмица, Кавадарци, Радовиш, Центар и Карпош. Мониторингот е спроведен од страна на Организација на Жени-

Струмица; ОЖ Визија-Кавадарци; АУСЖМ „Женска Акција“-Радовиш и Здружението за унапредување на правата на еднородителските семејства „Една Може“-Скопје, преку учество во стандардизиран модел за зајакнување на организациите спроведен од „Акција Здруженска“, кој подразбира активен ангажман во идентификација, следење и застапување на приоритетните потреби на жените од локалната заедница кај локалните власти.

Проектот е поддржан од CIVICA Mobilitas, проект на Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC), кој го спроведуваат NIRAS од Данска, Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) од Македонија и Шведскиот институт за јавна администрација (SIPU) од Шведска. Општата цел на проектот е да го унапреди третманот на родовите прашања во буџетското планирање на локално ниво преку зајакнување на капацитетите и поддршка на локалните женски невладини организации за следење и застапување на родовата еднаквост во буџетските процеси.

3. СТРАТЕГИЈА ЗА ВОВЕДУВАЊЕ НА РОДОВО ОДГОВОРНО БУЏЕТИРАЊЕ

На оваа информативна средба воведно излагање имаше Јована Тренчевска од Министерство за труд и социјална политика на тема : Воведување на родово одговорно буџетирање во РМ, постигнувања и предизвици, и Искуства на институциите вклучени во процесот на родово одговорно буџетирање на централно ниво и претставници од:

- Министерство за здравство
- Агенција за поддршка на претприемништвото во Република Македонија
- добри практики на родово одговорно буџетирање на локално ниво – видео презентација

Искуства на институциите вклучени во процесот на родово одговорно буџетирање на локално ниво

- ЗЕЛС – поддршка на општините во институционализација на РОБ
- Општина Струмица – родово одговорно буџетирање во секторските политики
- Општина Ѓорче Петров – локална стратегија за родова еднаквост

Родова перспектива во Програмското буџетирање

- Министерство за финансии

4. УЧЕСТВО НА СОСТАНОК ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ И РОБ (родово општинско буџетирање) НА ЛОКАЛНО НИВО

Во рамките на проектот „Зајакнување на капацитетите за родово одговорни политики и буџетирање на локално ниво“, што Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија-ЗЕЛС го имплементира со канцеларијата на UN Women во Скопје е планирано зајакнување на соработката на координаторите за еднакви можности, претставниците од одделенијата за финансии во општините со претставниците од централните институции во делот на Родово одговорно буџетирање.

Работната група за родова еднаквост на ЗЕЛС, претставници од мрежата на финансиски работници при ЗЕЛС и претставниците од ресорните министерства, на состанокот, ги разгледаа политиките и алатките кои ги користат единиците на локалната самоуправа во делот на родовото одговорно буџетирање, можностите за засилување на соработката и координацијата со централните институции во делот каде е потребна заедничка активност, како и разгледување на предизвиците на сите релевантни чинители во процесот на родовото одговорно буџетирање и дефинирање на следни чекори за нивно надминување.

5. РАБОТНА СРЕДБА НА РАБОТНА ГРУПА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ И РАЗМЕНА НА ИСКУСТВА СО ДРУГИТЕ КООРДИНАТОРИ ЗА СТРАТЕГИЈАТА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ НА ЗЕЛС 2018 – 2030

Покрај финансиските чинители во локалната самоуправа за родово општинско буџетирање од страна на ЗЕЛС на 07.06.2018 година следеше и работна средба за родова еднаквост и размена на искуства со другите координатори за стратегијата за родова еднаквост на ЗЕЛС 2018 – 2030 година.

Во агендата беше предвидено претставување на Стратегијата за родова еднаквост пред координаторите, размена на искуства и дефинирање на следни чекори.

6. РОДОВИ ПРАШАЊА И ПОЛИТИКИ КАКО МОТИВ ЗА ГРАЃАНИТЕ ДА БИДАТ ВКЛУЧЕНИ ВО КРЕИРАЊЕ НА ЛОКАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ

Во организација на Македонско женско лоби се одржа работилница на која присуствуваа претставници на граѓанските организации, урбаните заедници, претставници на Комисијата на еднакви можности, претставници од локалната самоуправа и други заинтересирани граѓани. На работилницата се дискутираше за обврските на општината кон граѓаните и родовите политики.

Се работеше во работни групи и се дискутираше во однос на активностите коишто би требало да се најдат во акцискиот план. На крајот, претставникот на Македонско женско лоби ги презентираше заклучоците од работилницата.

Беа пополнети табели со предлози за нов акциски план од страна на сите учесници на работилницата, од кои произлезе следново:

Идентификување на проблемите кои ги мачат граѓаните и како тие се решаваат од страна на државата, а како од страна на општината

Постојат повеќе начини како граѓаните се обраќаат за помош до општината Карпош и тоа преку:

- Лично присуство во урбаната заедница и телефонско јавување во општината и преку разни канали на комуникација со општината, преку емаил (се користи и можноста од апликацијата ПРИЈАВИ ПРОБЛЕМ).
- Општината е првата инстанца при решавањето на проблемите на луѓето, но со ограничени ингеренции. Во рамките на своите ингеренции директно се решаваат проблемите од комуналната, социјалната и урбана природа, согласно потребата.
- Досега општината по свои интерни процедури има податоци во проценти за помош поделена според пол т.е. колку од граѓаните жени, а колку мажи, добиле помош.
- Со интенција да се чујат граѓаните и да се добијат родови поделени податоци, ќе се прават напори, службениците во контакт со граѓаните да им понудат и да пополнат дополнителен формулар кој ќе и даде на Комисијата алатка во дефинирањето на прашањата и на проблемите кои ќе се најдат во следните акциски планови.
- Првично ќе се подели по родовата сегрегација социјалната помош дадена во пакети и храна како и друг вид помош, а потоа ќе се собираат и останати прашања.

Индикатор на изведба

Стратешки цели	индикатор	основа	Вредности кои треба да се исполнат 2018	Вредности кои треба да се исполнат 2019	Финансиски средства за исполнување-во денари	Носител на активноста
Заедно против насилството на жените		и нивноста здравје				
Пронаоѓање на податоци за сосојбите со семејно насилство	Еднаш или два пати годишно се повикуваат центрите за социјална работа и полицијата да рапортираат по однос на семејното насилство во општината	Комисија за еднакви можности и советници	2 средби годишно минимум	Полицијата, месните и урбаните заедници да поднесат извештај за постоење на семејно насилство во општина Карпош.		
Јакнење на свесноста за семејното насилство		3 средби /семинари во година по 20 луѓе	Минимум 60 директни учесници - 120 индиректни	Да се дуплира бројот на учесници на минимум 240	62.000,00	
Помош на жртвите од семејното насилство	Согласно Националните стратегии и Истанбулската Конвенција учество во национална кампања			Да се усогласи во нов акциски план		

Индикатор на изведба

Стратешки цели	индикатор	основа	Вредности кои треба да се исполнат 2018	Воедности кои треба, да се исполнат во 2019	Финансиски средства за исполнување-денари	Носител на активноста
Женските права се човекови права						
Промовирање на родовите односи и еднакво учество на мажите и жените во сите области на јавниот живот.(80)	Организирање на кампања преку печатење на брошури	500 брошури А4 формат, и пишан текст преслика на брошура во Карпош ИН	5000 примероци од весникот	Да се анализира успехот на кампањата како основа за следните вредности, и да се пресмета индиректниот инпакт.	90.000,00	

Размена на искуства за еднакви можности во регионот и во Европа						
Организиран посети на општини од Р.М	Најмалку две општини и размена на мислења меѓу комисиите за еднакви можности	20 директни учесници	Официјални заклучоци и препораки	План за соработка со комисии слични на општината Карпош		
Посети на семинари и промовирање на Комисијата во регионот и во светот	Зависно од поканите ќе се одреди приоритетот и учесниците на истите		Размена на искуства и знаење, развивање на соработка		150 000,00	

7. ОБУКА ЗА ЗНАЧЕЊЕТО И ПРИМЕНАТА НА ИСТАНБУЛСКАТА КОНВЕНЦИЈА, ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА НАЦИОНАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ИНПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ИСТАНБУЛСКАТА КОНВЕНЦИЈА, ЦЕЛИТЕ И ПРОМЕНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ИСТАНБУЛСКАТА КОНВЕНЦИЈА НА ЛОКАЛНО НИВО

На 13-14 октомври 2018 година, во Велес, во хотел „Романтик“ од страна на Национална мрежа против насилство врз жените и семејно насилство, беше одржана обука на која претставник од Општина Карпош беше Емилија Ризеска, советник и член во Комисијата за еднакви можности на жените и мажите. Од оваа обука дојдовме до заклучок дека е потребно да се запознаат, со значењето на истата, пред се, институциите, односно да се обучи кадарот, за тоа што е семејно насилство и како да се препознае, да се направат средби со градоначалниците, трибини со граѓаните и исто така, да се направи скратена брошура во која ќе се претстават целите на Истанбулската Конвенција. Координаторите на КЕМ да направат агенда за активности како трибини, средби со граѓани, изработка на флаери и слично.

8. ИЗВЕШТАЈ ОД ФОРУМОТ ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА ФОНДАЦИЈАТА ФРИДРИХ ЕБЕРТ

Фондацијата „Фридрих Еберт“ го организираше 4-от Форум за родова еднаквост на кој присуствуваа советничките од сите општини од државата и од Град Скопје, како и советничките од Општина Карпош **Билјана Костова, Лилјана Трајаноска и Елена Антонијевиќ**. Форумот траеше неколку месеци, беше составен од обуки, но и од подготовка, истражување и изработка на документи за јавни политики. Изработката на документите се подготвуваше според определени процедури, постапки, како истражувања, анкети, испитувања на мислења, соработка со институти и релевантни организации за тие теми. Во контекст на изработката на документите спаѓаат: опис, дефиниција и тековна состојба на проблемот, докази и извори на информации, опции на јавна политика, заклучоци и препораки. Билјана Костова, заедно со советничките од Град Скопје, учествуваше во изработката на документот наменет за средните училишта од Скопје – „Едукација за сексуално и репродуктивно здравје во средните училишта во Скопје“. Вториот документ беше наменет за основните училишта и ја разработуваше темата за врсничко насилство-антибулинг на кој работеше советничката Елена Антонијевиќ - „Врсничкото насилство во основните училишта“.

Двата документи имаа своја промоција и презентација во Град Скопје на 3.12.2018 г. на која присуствуваа релевантни институции како Министерство за образование и наука, директори на основни училишта од Карпош, претставници од јавната администрација од Град Скопје и од Општина Карпош, од невладини организации, ученици од гимназијата „Никола Карев“, гости и сл.